

3 Jaarverslag: Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de vraag in welke mate de financiële positie van gemeente Gorinchem toereikend is om de financiële gevolgen van risico's die zij loopt, op te kunnen vangen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit:

1. De beschikbare weerstandscapaciteit: alle middelen en mogelijkheden om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen.
2. De benodigde weerstandscapaciteit: alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (zoals voorzieningen) én die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente.

3.1.2 Beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel staat hoe de beschikbare weerstandscapaciteit is opgebouwd.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1 mln.)	Jaarrekening 2023	Begroting 2025	Begroting 2024 primitief	Jaarrekening 2024
Algemene reserve	28,4	30,5	29,6	30,5
Onbenutte belastingcapaciteit	1,8	1,1	1,1	1,1
Post onvoorzien	0,1	0,1	0,1	0,1
Meerjarige begrotingssaldi	-1,6	1,3	1,5	2,3
Totale weerstandscapaciteit	28,7	32,9	32,3	33,9

- De algemene reserve is met name als gevolg van de resultaatbestemming 2023 hoger dan de jaarrekening 2023.
- De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door een vergelijking te maken tussen de Gorinchemse OZB-tarieven en de "artikel-12-tarieven". Dit zijn de tarieven die een gemeente minimaal moet heffen om in aanmerking te komen voor financiële steun vanuit het Rijk (via het gemeentefonds). De onbenutte capaciteit wordt incidenteel meegenomen in de weerstandscapaciteit, omdat deze in de praktijk niet snel wordt ingezet. Door de extra verhoging van de OZB-tarieven is een deel van de onbenutte belastingcapaciteit benut.
- Ook de post onvoorzien, die ieder jaar in de begroting staat, wordt slechts incidenteel meegenomen in de weerstandscapaciteit. Er zal namelijk in het eerstvolgende jaar weer een nieuwe post voor onvoorziene zaken in de begroting worden opgenomen.
- De meerjarige begrotingssaldi betreft de optelling van de begrotingssaldi 2025 t/m 2028.

De meerjarige begrotingssaldi zorgen met name voor de verbetering in de totale weerstandscapaciteit. Bij de meerjarige begrotingssaldi wordt ervan uitgegaan dat de nieuwe taakstellingen uit de Begroting 2025 worden gerealiseerd. De omvang van deze taakstellingen (2025 t/m 2028) bedraagt € 1,8 mln.

Het verloop van de algemene reserve staat in onderstaande tabel. Het jaarrekeningresultaat 2024 is hierin nog niet meegenomen.

Saldo algemene reserve (bedragen in € x 1.000)	2024
Stand 1-1-2024	28.369
Jaarrekeningrekeningresultaat 2023	7.923
Bestemming rekeningresultaat 2023	-6.037
Diverse mutaties	213
Saldo algemene reserve ultimo boekjaar	30.468

3.1.3 Benodigde weerstandscapaciteit

Om de benodigde weerstandscapaciteit te berekenen, zijn allereerst de risico's geïdentificeerd. Vervolgens is gekeken naar de kans van optreden van het risico: zeer onwaarschijnlijk, onwaarschijnlijk, waarschijnlijk of zeer waarschijnlijk. Deze kansen zijn uitgedrukt in procenten en vermenigvuldigd met de financiële grondslag voor de berekening van het risico (kolom bedrag). Als het risico meerjarige financiële effecten heeft, wordt het risico voor maximaal vier jaar meegenomen in de benodigde weerstandscapaciteit. Jaar 1 voor 100%, jaar 2 voor 75%, jaar 3 voor 50% en jaar 4 voor 25%. Dat betekent dat vanaf het jaar van optreden van een risico de gemeente maximaal vier jaar de tijd heeft om het financiële effect voor 100% in de begroting op te vangen.

In deze paragraaf staan eerst de risico's met een incidenteel financieel effect beschreven. Vervolgens vermelden we de risico's met een structureel financieel effect, als laatste duiden we de risico's waarvoor geen rekening wordt gehouden met een financieel effect voor de benodigde weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit (bedragen x € 1 miljoen)	Begroting 2025	Kans	Bedrag	2025	2026	2027	2028	Jaarrekening 2024
Incidenteel financieel effect								
1. Gemeentelijke grondexploitaties	3,60		3,50					3,50
2. Waarborgen en garanties	2,88	12,5%	18,90					2,36
3. Uitgegeven geldleningen	0,09	12,5%	1,08					0,14
4. Bouwkostenstijgingen investeringen	2,75	62,5%	4,40					2,75
5 Co-financiering Regiodeal en WoningBouwImpuls	4,69	62,5%	7,50					4,69
Totaal Incidenteel	14,01		35,38					13,43
Structureel financieel effect								
7. Verbonden partijen	3,13	62,5%	2,00	1,25	0,94	0,63	0,31	3,13
8. Gemeentefonds, (normeringssystematiek)	1,57	62,5%	1,03	0,64	0,48	0,32	0,16	1,61
9. Leegstand panden	0,30	62,5%	0,19	0,12	0,09	0,06	0,03	0,30
10. Stijging rentekosten	2,43	62,5%		0,16	0,50	0,93	1,33	2,92
Totaal Structureel	7,42		3,22	2,17	2,01	1,93	1,83	7,95
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	21,42		38,60	2,17	2,01	1,93	1,83	21,38